

Juledag mandag d. 25. december 2017

Salmer

99 Velkommen igen, Guds engle små

125 Mit hjerte altid vanker

108 Lovet være du, Jesus Krist

111 Hør, hvor englesangen toner

Prædikentekst: Johannesevangeliet 1,1-14

I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er. I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke. Der kom et menneske, udsendt af Gud, hans navn var Johannes. Han kom for at aflægge vidnesbyrd, han skulle vidne om lyset, for at alle skulle komme til tro ved ham. Selv var han ikke lyset, men han skulle vidne om lyset. Lyset, det sande lys, som oplyser ethvert menneske, var ved at komme til verden. Han var i verden, og verden var blevet til ved ham, og verden kendte ham ikke. Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham. Men alle dem, der tog imod ham, gav han ret til at blive Guds børn, dem, der tror på hans navn; de er ikke født af blod, ikke af køds vilje, ikke af mands vilje, men af Gud. Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed.

Der er mørkt her på landet om natten. Nogle gange lyser måne og stjerner lidt op, og her i december måned lyser alle julelyskæderne op i deres mange farver. Men ellers, hvis man er på god afstand af huse, og hvis det er overskyet, kan det være helt mørkt. Cirka lige så mørkt var det på den allerførste morgen i verdenshistorien, helt tilbage i begyndelsen, og i dag skal vi netop starte helt fra begyndelsen.

Begyndelsen af Johannesevangeliet minder i ordvalg meget om skabelsesberetningen fra 1. Mosebog. På de allerførste sider i Bibelen hører vi nemlig om, at Gud talte, og verden blev til, lyset kom til verden, og vi kunne se alt det, Gud havde skabt, i et klart og sandt lys. Begge taler om begyndelsen, om hvad der skete dengang. 1. Mosebog taler mest om, hvad der blev skabt, mens Johannesevangeliet mest taler om noget, ja, nogen, som også var til stede under

skabelsen, ja, som var en del af ham, som skabte. Det er Ordet, som var fra begyndelsen, var hos Gud og var Gud. Alt blev til ved ham. Ordet var altså en aktiv del af skabelsen. Ordet skabte.

Ordet er ikke bare Guds ord, Guds sætninger og dialog med sit skaberværk. Men læserne af Johannesevangeliet dengang og i dag ved, at Ordet er Jesus Kristus, Guds søn. Jesus Kristus var altså med til at skabe det lys, som mørket ikke kunne få magten over. Det lys blev til i skabelsen, da universet fik form og for alvor blev dannet. Det lys gjorde at mennesker og dyr kunne se, hvad der var i verden. Kunne se klart. Kunne se sandt. I mørket kan vi ikke se, mørket bedrager os, og vi får alle mulige sære tanker om, hvad der mon gemmer sig i det. Lyset gør, at vi ser klart. Lyset gør, at vi ser sandt.

Ligesom lyset på skabelsens morgen gjorde, at mennesker og dyr kunne se sandt og klart, så gør Jesus, verdens lys, at mennesker kan se sandt og klart. Ikke om skaberværket, men om Gud.

Johannesevangeliet har ingen beretning om Jesu fødsel, men har kun den her beretning om Ordet, der blev kød, og lyset, der kom til verden. Det er Johannesevangeliets juleevangelium. Ikke en præcis beskrivelse af de nærmere omstændigheder ved Jesu fødsel. Her er ingen krybbe, ingen engle, ingen hyrder. Ingen Maria og Josef.

Juleevangeliet hos Johannes giver os i stedet et fingerpeg om, hvad Jesus var, inden han blev født her på jord. Ordet var i begyndelsen hos Gud. Jesus er ikke en del af skaberværket, han er ikke skabt, men født. Som vi bekendte det i den nikænske trosbekendelse: Født af Faderen før alle tider, Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud.

Det lys, den sande Gud, kom i Jesus Kristus til jord, for at vi skulle se sandt og klart om Gud, at han er Fader, Søn og Helligånd. Jesus kom for at oplyse os om Gud, for at gøre os klogere på, hvordan Guds væsen er.

Det er stadig helt nødvendigt. For der er tendenser i tiden til, at der skal tales mindre og mindre konkret om Gud. Gud mister mere og mere form, han bliver mere og mere dunkel. Jeg kan mærke fristelsen i mig selv. Det er mere ufarligt at tale om Gud, i stedet for at tale konkret om Jesus eller den treenige Gud i Fader, Søn og Ånd.

”Gud”, det ord kan vi lægge forskelligt i, for vi har forskellige billeder af Gud. Det er på sin vis uundgåeligt. Men at sige Gud eller den treenige Gud i stedet for Faderen, Sønnen og Ånden kan være et tegn på, at vi holder Gud på afstand, vi gør ham mindre konkret, vi sliber lidt på *ham* og på den måde, som han nu engang har vist sig her i verden. I Kristus, i sin søn. Verdens lys, som skal få os til at se sandt og klart om Gud.

Hvordan oplyser Kristus Gud? Hvad lærer Kristus os om Gud? Jeg vil nævne tre ting: At Gud er far, at Gud er kærlig, og at Gud er nådig.

Først far. Efter prædikenen skal vi synge Luthers dejlige julesalme ”Lovet være du, Jesus Krist”. Vers 4 lyder sådan her:

*Himlens lys kom i dig til jord,
skinner til ny oplysning stor,
godt kan vi nu ved nattetid
kende som børn vor Fader blid.
O, Gud ske lov!*

Vi tager det måske som en selvfølge, at Gud er far, og at vi er hans børn. Men det er det ikke. I Det Gamle Testamente er Gud primært far for Israel, sit folk, for kongerne og for den kommende Messias. Men ikke for alle mennesker. Dem er han skaber af, fordi han har skabt hele verden og de første mennesker. Men han er ikke far for dem. Det er han kun for Israel, for kongerne og for den kommende Messias.

I Det Nye Testamente ændrer billedet sig. I Johannesevangeliet alene kaldes Gud for Far 107 gange. Jesus er søn af Gud på en speciel og unik måde, i kvalitet og i tidslængde, nemlig den enbårne søn fra evighed af. Jesu forhold til Gud Fader er anderledes end det forhold, vi kan have til Gud. Selvom vi alle er skabte af Gud og børn af ham i kraft af, at han har igangsat vores liv, så kan vi kun blive noget mere i fællesskab og sammenknytning med Jesus, hans enbårne søn fra evighed af.

Når Jesus talte om Gud som far for andre, så handlede det altid om hans disciple, dem, som følger ham. Netop fordi der er gået noget galt i skaberværket, i alle skabte, i alle mennesker, så er der brug for genfødsel og forsoning med Gud, og det sker igennem Jesus, ja, i ham. Derfor er det også kun

ved dåb og tro på ham, at vi i sandhed kan kalde Gud for Far. For i dåben og i troen forenes vi med Kristus og bliver i kraft af den forbindelse Guds børn, vi får Gud til far. Vi bliver arvinger til Guds rige. Der er han ikke kun en skabelses-far, men en far, som vi stadig er i tæt og intim relation med. En far, som vi kan bede til. En far, som vi kan stole på. En far, som opdrager os. En far, som elsker os.

Det er netop det næste, Kristus oplyser for os. At Gud er kærlig.

Læsningen fra Det Nye Testamente var inde på det:

Derved er Guds kærlighed blevet åbenbaret iblandt os: at Gud har sendt sin enbårne søn til verden, for at vi skal leve ved ham. Deri består kærligheden: ikke i at vi har elsket Gud, men i at han har elsket os og sendt sin søn som et sonoffer for vore synder.

Jesus er Guds konkrete kærlighed. Sendt til os. Sendt for os. Jesus er Guds kærlighed åbenbaret for os. Uden Jesus, så kunne vi ikke vide, hvor meget Gud elskede os. Profeterne i Det Gamle Testamente talte om det, folket havde idéer og tanker om det. Og Gud ledte også sit folk ud af Egypten og ind i det lovede land. Det viste, at han havde omsorg for dem. Men alt det blegner ved siden af, hvor stort og klart Guds kærlighed skinner fra Kristus. Lyset fra Kristus, fra det han sagde og gjorde, fra hans liv og død og opstandelse var så stærkt, at det stadig lyser. Det er stadig det bedste og klareste tegn på Guds kærlighed. Det er stadig selve definitionen på kærlighed.

Barnet i krybben. Jesus på korset. Den tomme grav. Det er Guds kærlighed. Konkret og kraftigt, stadig virkende her 2000 år senere.

Hvilken slags kærlighed elsker Gud så med? Nådig kærlighed. Som de sidste ord i teksten fra Johannesevangeliet sagde det:

Vi så hans herlighed, en herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed.

Uden nåden så kan vi godt nok vide, at Gud er kærlig, at Gud elsker os. At han har sendt sin søn som et tegn på kærligheden. Men vi ved ikke, hvordan vi får den. Hvordan bliver den vores? Kan vi handle os til den? Kan vi købe den? Skal vi anstrenge os for at gøre os fortjent til den?

Nej, den gives af nåde. Det viser Jesu liv. Han tog imod alle, som kom til ham, uanset hvem de var. Alle dem, som havde indset, at de ikke kunne selv. Dem, som virkelig havde brug for Jesus.

De, som kunne klare sig selv, de gik skuffede bort. Han kom ikke for at hjælpe dem, som mente de kunne klare sig selv. Men dem, som har opgivet selv at klare det hele, opgivet at gøre sig fortjent til Guds kærlighed eller til at kunne få lov til at kalde Gud deres far. De fandt et godt og nært fællesskab hos Jesus, de fandt en frelser i Jesus. Han tog nådigt imod dem og med sit liv viste han dem, hvor stor Guds kærlighed er.

Det samme gør han i dag. Tager imod os, når vi opgiver at gøre os selv perfekte. Jesus viser os stadig med sit liv, hvor stor Guds kærlighed er. Giver os stadig det privilegium, at når vi følges med ham, så har vi en tæt og intim relation til den store og almægtige treenige Gud. Vi må kalde Gud far og stole på, at han er nådig og kærlig, mild og retfærdig.

Det er Guds herlighed, som var over Jesus, og som stadig oplyser verden i dag. En herlighed, vi ikke har set magen til, og som stadig ønsker at oplyse alt det mørke, der findes i verden. Der er mange, som har brug for at have en far, de kan stole på. Der er mange, som har brug for at vide sig elskede. Der er mange, som har brug for at møde nåde og lære at leve i nåde med sig selv og med andre. Det lærer vi kun af Kristus, som er lys af lys, sand Gud af sand Gud.

Så i Jesus Kristus ser vi sandt og klart om Gud. I ham får Gud en fast og solid form. Vi ser at Gud er far, vi ser at Gud er kærlig, og at Gud er nådig.